گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۲۹۱۲
دوشنبه ۱۱ مرداد ۱۴۰۰ ۷:۲۳

واقعیت بغرنج «میلیاردرهای مفلس»!

یکی از همکاران من به درستی از اصطلاح «میلیاردرهای فقیر و مفلس» استفاده می‌کند؛ یعنی کسی که به واسطه‌ی افزایش نرخ تورم دارایی میلیاردی – خانه‌ای با قیمت میلیاردی و ماشین و... – دارد اما از پس تعمیر موتور یخچال فریزر «ساید بای ساید» خود برنمی‌آید. ما امروز با چنین پدیده‌ای در ایران مواجه هستیم.

به گزارش خبرنگاران اقتصاد گزارش خبر، استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی گفت: من توجیه موجهی برای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از جانب مسئولان ندیدم. راهکار مقابله با فساد و رانت، حذف ارز ۴۲۰۰تومانی نیست بلکه باید بر تخصیص این ارز نظارت کرد و فساد حاصل از آن را از بین برد.
آلبرت بغزیان (استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی) در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: من توجیه موجهی برای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از جانب مسئولان ندیدم. اینکه بگویند توان جلوگیری از رانتی که در جریان توزیع ارز ۴۲۰۰ تومانی ایجاد شده را ندارند و صرفا لیستی از افرادی که در جریان گرفتن این ارز دچار فساد شده‌اند را اعلام کنند و بگویند عده‌ای این ارز را به واردات کالای غیراساسی تخصیص داده‌اند و عده‌ای دیگر کالا را وارد کردند اما با قیمت آزاد فروختند، درست نیست و کفایت نمی‌کند.
این استاد دانشگاه با بیان اینکه با این اظهارنظرهای صرف به جایی نمی‌رسیم، ادامه داد: اینها صرفا به دنبال خسته کردن اذهان عمومی هستند. واقعیت این است که دولت، رانتی را در اختیار عده‌ای خاص قرار داده و این عده هم اجازه نمی‌دهند مزایای ناشی از تخصیص این ارز در نهایت به دست مصرف‌کننده برسد تا قیمت کالای اساسی کاهش پیدا کند. بنابراین راهکار مقابله با فساد و رانت، حذف ارز ۴۲۰۰تومانی نیست بلکه باید بر تخصیص این ارز نظارت کرد و فساد حاصل از آن را از بین برد.
بغزیان تاکید کرد: می‌خواهند ارز ۴۲۰۰ تومانی را حذف کنند و ارز تک نرخی ۱۷هزار تومانی را جایگزین کنند؛ این به معنای آن است که قیمت نهاده‌ی دامی که با ارز ۴۲۰۰ تومان وارد می‌شد را ۱۷هزار تومان کنند که در نهایت باعث افزایش قیمت کالاهای اساسی می‌شود و از طرفی هم ممکن است واردکنندگان به جای الزام به وارد کردن کالاهای اساسی و یا کالاهای مرتبط با نیاز اساسی مردم، کالای لاکچری وارد کنند که در اینصورت هم با مشکل کمبود کالای اساسی در بازار مواجه خواهیم شد.
وی افزود: من تعجب می‌کنم دولت به جای اینکه نظارت خود را قوی کند می‌خواهد صورت مسئله را پاک کند؛ تبعات حاصل از چنین اقدامی سبب می‌شود دولت مجددا به نرخ حمایتی برگردد و این باز باعث فساد و سوءاستفاده‌ی عده‌ای می‌شود. اینکه عده‌ای می‌گویند ارز ۴۲۰۰ تومانی هیچ فایده‌ای روی قیمت کالای اساسی نداشته برای این است که اراده‌ای برای نظارت نبوده پس باید مشکل اصلی را حذف کرد؛ حذف نرخ ارز حمایتی هیچ کمکی به بهبود اوضاع نمی‌کند.
استاد دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه دولت امکانات لازم برای نظارت بر فساد حاصل از تخصیص ارز ترجیحی را دارد، بیان کرد: منافع عده‌ای مانع از انجام اقدامات سختگیرانه می‌شود. اگر نظارت و بازرسی سالم و همچنین دولتی پاسخگو وجود داشت ما نباید با چنین مشکلی مواجه می‌شدیم.
وی تاکید کرد: ابزار نظارت صحیح وجود دارد. وقتی می‌توانیم به راحتی دفترچه بیمه را حذف کنیم و دارو را به صورت شبکه‌ای سفارش دهیم پس می‌توانیم به راحتی تخصیص ارز را رصد کنیم که چه کسی، چه کالایی وارد کرده و کالا کجاست و با چه قیمتی فروخته شده و مسائلی از این دست.
استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی در خصوص پیشنهاد عده‌ای مبنی بر تخصیص بن و یارانه به مردم به جای ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: ما نمی‌توانیم این کار را انجام بدهیم و هزینه‌ی توزیع خیلی بالاتر از این حرفهاست. اینکه عده‌ای می‌گویند کالا با ارز ۴۲۰۰ وارد کنیم و همان کالا را مثل زمان جنگ با کوپن توزیع کنیم، امکان‌پذیر نیست؛ در آن زمان سی میلیون جمعیت داشتیم اما الان جمعیت رشد کرده است. از طرفی اینکه عده‌ای هم می‌گویند ارز ۴۲۰۰ تومانی را برداریم و کالا را با ارز ۱۷هزارتومانی وارد کنیم و بعد منابع حاصل از تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی را یارانه بدهیم هم نشدنی است؛ با این کار این امکان وجود دارد که تمام مردم نیازمند از آن بهره‌مند نشوند و باز هم فواید حاصل از آن به گروه‌های صاحب رانت برسد.
بغزیان گفت: دولت باید همین نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی را نگه دارد، جنس را با این نرخ وارد کند و درست هم توزیع کند درواقع این وظیفه‌ایست که دولت باید انجام دهد نه اینکه ارز را حذف کند. این کار خیلی راحتتر از پرداخت یارانه و بن است. اینکه عده‌ای به دنبال حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی هستند شاید باز هم پای سود در میان است.
این اقتصاددان در بخش دیگری از صحبتهایش در واکنش به گسترش فقر در جامعه و همچنین گزارش مرکز پژوهش‍های مجلس مبنی براینکه ۸۹درصد از کارگران و بازنشستگان جزو فقرا به حساب می‌آیند، گفت: وقتی در خصوص فقر صحبت می‌کنیم شاخص اقتصادی را معیار قرار می‌دهیم؛ به طور مثال می‌گوییم افرادی که درآمدشان از مقداری به پایین است جزو فقرا به حساب می‌آیند. خب وقتی کسی نتواند با این قیمت‌ها و با توجه به حداقل درآمدی که دارد سفره‌ی خود را رنگین کند، جزو اقشار فقیر و ضعیف جامعه به حساب می‌آید.
وی در ادامه گفت: یکی از همکاران من به درستی از اصطلاح «میلیاردرهای فقیر» استفاده می‌کند؛ یعنی کسی که به واسطه‌ی افزایش نرخ تورم دارایی میلیاردی – خانه‌ای با قیمت میلیاردی و ماشین و… دارد اما از پس تعمیر موتور یخچال فریزر «ساید بای ساید» خود برنمی‌آید. ما امروز با چنین پدیده‌ای در ایران مواجه هستیم.
این استاد دانشگاه با اشاره به پیامد سیاستهای اقتصادی دولت و حذف طبقه‌ی متوسط در نتیجه‌ی اعمال این سیاست‌ها، اظهار کرد: ما قبلا یک طبقه‌ی متوسط داشتیم که حالا این طبقه‌ی متوسط پایین‌تر آمده و از آنطرف هم طبقه‌ی غنی بالاتر رفته است؛ یعنی با خلاء طبقه‌ی متوسط مواجه‌ایم. این اتفاق برای این است که نرخ تورم افزایش پیدا کرده و این وضعیت مدام بازتولید می‌شود.
بغزیان با بیان اینکه ما چنین میلیاردرهایی را در هیچ کجا سراغ نداریم، گفت: این رشد میلیاردرها را در آمریکا هم نمی‌توان دید، یا در ونزوئلایی که می‌گوییم ابر تورم وجود دارد، میلیاردرهای آنچنانی پیدا نمی‌شود. و همین ارز ۴۲۰۰ تومانی که در خصوص آن صحبت کردیم در به وجود آوردن این وضعیت بی‌تاثیر نبوده است؛ اینها افرادی هستند که رانت گسترده می‌گیرند و روز به روز غنی‌تر می‌شوند.
این استاد دانشگاه با اشاره به تاکید برخی از مسئولان به افزایش قیمت‌ها طی ماه‌های اخیر گفت: برخی از مسئولان دائم می‌گویند مراقب باشید ما در ماه‌های آینده با ابرتورم مواجه خواهیم شد. یا مثلا مرکز پژوه‍ش‌های مجلس از افزایش فقر بین کارگران صحبت می‌کند اما سوال من این است

که آیا همین صرف گفتن بیماری کفایت می‌کند یا باید آن را درمان کرد. عده‌ای خودشان مسبب این وضعیت بوده‌اند حالا همان‌ها اخطار می‌دهند که ماه‌های آینده وضعیت بدتر خواهد شد، خب کاری انجام دهید. وظیفه‌ی مجلس و دولت صرفا ارائه‌ی گزارش از وضعیت فعلی یا هشدار نسبت به آینده نیست؛ اینها عذر بدتر از گناه است.

وی در پایان تاکید کرد: الان لیست مشکلات برای دولت آینده وجود دارد و آقای رئیسی و همکارانشان باید دنبال افرادی باشند که بتوانند این مشکلات را حل کنند نه اینکه صرفا وعده و وعید و یا هشدار بدهند. وظیفه‌ی دولت مهم است اگر نمی‌خواهند کاری کنند تعطیل کنند تا بازاریان کشور را اداره کنند!